

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 129/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] zastúpeného JUDr. Michalom Slamkom, advokátom, Národná 10, Žilina, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. TT-20S/104/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. TT-20S/104/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. TT-20S/104/2021 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **824,72 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 26. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Správneho súdu v Bratislave (ďalej len „správny súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. TT-20S/104/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní správneho súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia 1 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 129/2026-11 z 24. februára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalobcu na základe ním 24. augusta 2021 [v tom čase na Krajskom súde v Trnave (ďalej len „krajský súd“)] podanej správnej žaloby, ktorou sa domáha preskúmania druhostupňového rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. 392830/2021 z 19. augusta 2021 (ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie mesta Galanta č. FaMO/5811102600/2021 zo 4. júna 2021 o vyrubení poplatku za odvoz komunálneho a drobného stavebného odpadu).

4. K priebehu konania uviedol, že 16. februára 2022 sa k žalobe vyjadril žalovaný a 30. augusta 2022 bol sťažovateľ vyzvaný na podanie repliky k vyjadreniu žalovaného (ktorú sťažovateľ podal ešte v ten istý deň, teda 30. augusta 2022). Na 26. apríl 2023 krajský súd nariadil verejné vyhlásenie rozsudku, ktoré však bolo zrušené (z dôvodu účasti predsedníčky senátu na vzdelávacom podujatí).

5. Po účinnosti tzv. novej súdnej mapy vec prešla na správny súd, ktorý odvtedy vo veci nevykonal žiaden úkon smerujúci k vydaniu meritórneho rozhodnutia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta nečinnosť správneho súdu, že stále nedošlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia vo veci. Poukázal pritom na to, že správnu žalobu podal pred takmer 4 a polrokom. Argumentuje, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložité, že na výzvy súdu reagoval vždy promptne.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

7. Správny súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/61/2026 doručenom ústavnému súdu 11. marca 2026 uviedol, že spis bol súčasnej zákonnej sudkyňi pridelený 21. mája 2024 a termín verejného vyhlásenia rozhodnutia je stanovený na 11. jún 2026. Dodal, že stav čakania na termín rozhodnutia od pridelenia spisu do oddelenia zákonnej sudkyňi bol spôsobený zaťaženosťou oddelenia a tým, že v roku 2025 zákonná sudkyňa niekoľko mesiacov vykonávala funkciu predsedníčky senátu v dvoch senátoch. Argumentoval, že nemá obsadený plný počet sudcovských pozícií (obsadených 39 miest z celkových 44 miest), resp. že aktívnych je len 34 sudcov, ako aj poukazom na počet (5 766) nerozhodnutých vecí pridelených správneho súdu po jeho kreovaní (1. júna 2023).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, vyjadrením správneho súdu, ako aj s obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania a nečinnosti správneho súdu v rámci jeho priebehu.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Z § 5 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) vyplýva, že na konanie pred správnym súdom sa primerane použijú princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pričom povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Zároveň podľa § 5 ods. 7 SSP správny súd sám určuje poradie jednotlivých procesných úkonov tak, aby konanie pred ním bolo rýchle a hospodárne.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v prieskume rozhodnutia orgánu finančnej správy tvorí agendu, ktorá je v rámci správneho súdnictva bežne sa vyskytujúcou. Správny súd neargumentoval zložitou veci. Preto toto kritérium nevyhodnotil ako okolnosť ospravedlňujúcu vznik priet'ahov.

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd na základe obsahu predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že na ťarchu sťažovateľa v zásade nie je možné pričítať priet'ahy.

14. Tretím hodnotiacim kritériom je postup správneho súdu. K tomu je potrebné uviesť, že, ako vyplýva z obsahu predloženého súdneho spisu, napadnuté konanie prebieha pred správnym súdom od jeho vzniku/konštituovania (1. júna 2023 v dôsledku účinnosti tzv. novej súdnej mapy) do súčasnej doby už viac ako 2 a polroka v zásade bez vykonania akéhokoľvek relevantného úkonu vo veci. Aj samotný termín verejného vyhlásenia rozsudku (na 11. jún 2026) bol podľa záznamu obsiahnutého v spisovom materiáli stanovený až pokynom z 3. marca 2026 (teda až po doručení uznesenia o prijatí ústavnej sťažnosti správnemu súdu).

15. Na základe uvedeného opisu preto ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo postupom správneho súdu k zbytočným prieťahom, a to v dôsledku viac ako 2 a polroka (2 roky a 8 mesiacov) trvajúcej (v zásade neodôvodnenej) nečinnosti správneho súdu. Vzhľadom na uvedené tak ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska nemôže akceptovať postup správneho súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov.

16. Zároveň v súvislosti s predloženou (obránnou) argumentáciou správneho súdu ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálne technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti, a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k jednoznačnému záveru, že napadnuté konanie trpí prieťahmi, ktoré idú na vrub postupu správneho súdu, a to v dôsledku jeho nečinnosti. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom správneho súdu v napadnutom konaní, správneho súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prieťahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia 1 000 eur, čo odôvodňoval pretrváváním jeho právnej neistoty (v dôsledku nečinnosti správneho súdu).

20. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti

aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Pri ustálení sumy finančného zadostučinenia ústavný súd prihliadal jednak na celkovú doterajšiu dobu trvania napadnutého konania, no primárne na preukázanú (a ničím neodôvodnenú) 2 a polročnú úplnú nečinnosť správneho súdu v danej veci. Preto rozhodol o priznaní finančného zadostučinenia v sťažovateľom požadovanej sume 1 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

22. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 824,72 eur (bod 4 výroku nálezu).

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti).

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu